

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

D. Ioannis Ivsti Lanspergii Carthvsiani, Natione Bavari, Opvscvla Spiritvalia

ab ipso Autore partim Latinè, partim Germanicè euulgata

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1630

Num cænobia in paupertate degant. Cap. IX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45857](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45857)

Matt 23.

malignè & tyrannicè sunt persequuti. Iam mihi dicite, an hoc principes Christianos deceat, seu Euangelicum sit, quod scorta cum turpitudine panem suum lucrari, & in meretricijs incedere vestimentis permittuntur, & probis Christianis religioso interdicitur habitu (cùm Ioannem tamen Christus ob duritiem vilitatemq; indumenti deprædicauerit) nec Deo seruire sinuntur, & ipso quoque corporis victu priuantur? In plateis & passim opicæ, inhonestæ & obscenæ cantilenæ canuntur, non nisi ad nequitiam prouocantes. nec hæc tamen prohibentur, imò verò pulchrè ea res geri putatur: sed ijs qui Deo famulantur, laudem Dei canere non est licitum. Hei quid hoc Euangelij est, quod seditiosos, prædatores, coram Deo votifragos & scortatores esse præcipit & efficit? *MIL.* Ad hæc dicere nil aliud possum, quam vt equidè crebro cogitau, vbi Euangelium satis decantatum fuerit, fieri posse, vt Euangelicus codex nobis in frontem impingatur. Non exiguum quid formidandum erit, quando dominus noster Imperator reuersus fuerit, præsertim cùm etiam libellus quidam quodam loco (vbi templorum & monasteriorum insignem sortita est progressum prædatio) iam euulgatus sit, in quo purgare sese volunt quasi omnia ista iussu & consensu domini Cæsaris fiant. *MON.* Hæc iniquè Cæsareæ maiestati imputantur, velut ipsius maiestatis mandata, prohibitiones & edicta omnia testantur. *MILES:* Probè noui ista mendacia publicæ esse. Sed idèò metendum est (si nihil aliud) ne Cæsareæ maiestatis istæ probra nostro Euangelio offertorium siue oblationem pariant.

Num. cœnobija in paupertate degant.

Caput IX.

Miles.

IN primis obiectionibus meis aduersus monasteriorum paupertatem, aliquid opposui tibi? Siquidem de voluntaria paupertate te dicentem, audiui. Verùm, hæc rarò in monasterijs inuenitur: Multum enim nummorũ bonorumq; temporalium habent. Reperiuntur quoq; Abbatiæ, vbi Abbates Comitis in morem factumq; equitent. Hoccine religionis est, & voluntariæ paupertatis? *MONACH.* O bone Georgi, si diuitum Abbatiarum nonnulla monasteria sunt, vbi multis stipantur equis Abbates, id ego tueri hic nolim. Atqui est aliud adhuc, quod obijcias: nempe quod nonnunquam idem iudicium temporale exercent. Caterùm, hoc illis propter utilitatem, & monasterij fundationem tuendam concessum est. Nam vbi cœnobija cœnobiorumq; bona sub alienis posita sunt iurisdictionibus, tãtum illis angustiarum iniuriæq; (vt pudendum & dictu miserabile sit) inferitur. Non nunc ea est temporum ratio, qualis cãm monasteria conderentur, fuit. *MILES.* Fit quoq; haud rarò vt cœnobiorum possessiones aliter, quam ad quod collatae sunt consumantur. *MONACH.* Sic est. Sed nunquid pace tua dixerim hoc monasteriorum fundationi consentaneum est, aut ita constitutum est, vt pleriq; sicut tu & cateri cum equis, canibus, venatoribus & alijs molesti cœnobijs esse debeant? *MIL.* Rectè me profectò pupugisti. *MONACHVS.* Si nihil monasterijs tolleretur, nihil auferretur, & bona sua tranquillè possidere permitterentur, exiguo sustentari possent. Tunc etiam monasteriorum præfe-

Iudicia cur
quædam mo-
nasteria ha-
beant.

ctis

Eis nihil opus esset tantum operæ & curæ, quo pacto monasteria sua alant & sustentent, gerere. At nunc quilibet in cœnobijs vult diuersari, & qui ipfis adimere aliquid potest, sibi bene rem gessisse videtur. Accursus est ingens, indices magis magisque aliquid illis aufertur, vt interdum pauperes monachi vix pisa siue lentes quibus vescantur, habeant. *M. I.* Opiparè costâ plerumq; ibi cibaria reperio. *M. O.* Optatim octo dies cum monachis ad refectorium ires. *M. I. E. S.* Malè cedat monachis potius, quam me illi pifis & lentibus faciant. Ad Abbatem vado, cui est delicatius costum. *M. O. N. A. C. H. V. S.* Hoc illum tui, aliorumq; causa facere est necesse, vt ne vos inimicos sibi pareat. Mallet enim ipse cum cæteris monachis ad refectorium ire, & ipsorum contentus edulij esse. *M. I. E. S.* Profectò melius est Abbatem, quam ex fratribus vnum agere. Non miror ad illam fratres dignitatem aspirare. *M. O. N. A. C.* Boni monachi non appetunt. *M. I. E. S.* Quid ita Abbatias defendis, quum eiuscemodi non sis ordinis? *M. O. N. A. C. H. V. S.* Noui ego magnam esse inopiam in nostri ordinis monasterijs, & tamen vulgò fertur nos opulentos esse, & velimus nolimus hoc censerî nomine debemus. Hinc, sicut in nostris animaduerto cœnobijs, ita in alijs quoque esse cogito ordinibus. Velim tu alijq; scieris, quam ingens illis sit exandandus labor, qui monasteriorum temporalia bona custodiunt, videlicet Carthusianos, Crucigeros, & huiusmodi ordines, & etiam mendicantes. Quos accedentium onus ferre, & adhuc conuentus fratribus quoque necessaria oportet suggerere, qui in rebus etiam necessarijs quandoq; penuriam sustinere coguntur. Et tamen fertur eos diuites esse, quando ad extremam etiam redacti sunt inopia.

M. I. E. S. Qui fit igitur, quod tam frequenter reditus ematis, & si quis indigeat pecunia, & vendere reditus velit, tum apud vos plerumque æs inuenitur. *M. O. N. A.* Nostri non augetur reditus. Verum hic vel illic sæpè redimuntur. Quum igitur eandem pecuniam alio in loco ad alios mercandos reditus expendimus, de nouis nostris rumor reditibus increbrescit, cum antiqui sint illi modo reditus, in quibus per crebram redemptionem iacturam facimus, sicut ipse potes agnoscere. *M. I. E. S.* Villas tamen vineasq; possidetis. *M. O. N. A. C.* Etiam, sed quando annus venit sterilis, quid tunc habemus? quis nobis illa, quæ in vinea erogauimus, reddit magna impendia, quæ ferè tam etiam immediocriter seracibus annis magna sunt, quam ex vinea compensari possint. *M. I. L.* Mihi certè idem quoque hoc anno contigit.

M. O. N. A. Hinc itaque aliorum damna perpende, adeò vt etiam interdum reditus ipsi alijs soluere cogantur, quibus necessitate adacti sua cœnobia obligarunt. Certè quantum cœnobia oneris habeant, quantumq; erogare debeant, passim reticetur: si verò vnum vel alterum prædium habeant, longè lateq; diuulgatur. Nunc ad quæstionem tuam respondeo. Habeant quicquid habent monasteria, nemo tamen est (modo iustus ordo seruetur) inter eos, qui seorsum proprij aliquid sibi vendicet? sed quod cuiuslibet primatum scitu & consensu fauetur siue datur, ad vsu suu habet, & non iuxta arbitrium idem donãdant eo, prout ipse vult vtendi. Idèd cum pro se nil proprij habeant, non etiam potestatem aliquid de eodem alijs largiendi habent, quod est omnibus sibi congregatis personis commune, & singulatim vnicuique, canquam alienum. Attamen ad hoc sunt quidam deputati, qui totius nomine commu-

Quid de
reditibus
cœnobiõrum
censendũ sit

Monachos
nil proprij
possidete-
nitatis

H

nitatis

Paupertas
cenobita-
rum vnde
ortum ha-
buerit.

nitatis recipiunt & expendunt, scilicet dum vni conuiuias excipiendi tractā-
di, alij pauperes fouendi, alij demum aliud delegatur officium: quod tamē,
quando alicui committendum est, non nisi à communitate committitur. E-
iusmodi vitam Apostoli & primi Christiani post Ascensionem Saluatoris
degebant. Quæ passim alibi interiit, & in bonis monasterijs solummodo re-
manfit, vbi absque proprietate in voluntaria paupertate viuunt, & ex bonis
communibus cuiilibet prouidetur.

Cur votum religiosi Deo nuncupent.

Caput X.

Miles.

Psal. 75.
Psal. 118.

Gen. 28.
Num. 21.

Isa. 19.

Lutheri im-
pudentia
quanta in
iudicio pec-
cati.

VNum adhuc mouet me, quare scilicet, Deo vota emititis. *MO.* David
nobis consultit, dicens: &c. *Vouete & reddite Domino Deo vestro omnes,*
qui in circuitu eius offeritis munera. De seipso quoque dicit: *Iuravi & statui*
custodire iudicia iustitiae tuae. Veteris testamenti sancti, quando cito à Deo exau-
diri volebant, vota Deo nuncupauerunt, videlicet Iacob & omnis populus
Israel. *MI.* De vetusto narras testamento: iam in nouo sumus. *MON.* Hac in re
nihil est discriminis: imò in nouo securius est vouere, quia plus nunc nobis
gratiae donatur, per quam vota facilius custodire obseruareque possumus.
Porro ne dubites, Esaias (vbi de nouo vaticinatur testamento) Ecclesiam ex
gentibus collectam commendat, quod vota vouebunt Domino & soluent.
MIL. Non eo id dico, vt indecens esse reor, sed non prudenter fieri credo,
quod vosmet debito obligatis. Bona contenti deberetis esse voluntate, & in
vestra faciendi omittendiue libertate maneretis. *MON.* Quæso te Georgi nos
homines quædo bonæ voluntatis sumus, & boni quippiã statuiimus, quædiu
cõstãtes manemus? *MIL.* Equidẽ in his minimẽ sum exercitatus, vt scire pos-
sim. *MON.* Quomodo igitur festo Paschæ confessus es, si peccata fugere non
deliberasti? *MIL.* Ne sexennio quidem sum confessus. *MON.* Quamobrem?
MIL. Quid confiterer? Lutherus, quidquid facimus, peccatum esse ait. *MON.*
Hoc si verum esset, Deum amare & eius mandata obseruare peccata esse oport-
eret. *MIL.* Imò, sic inquit, quod in omnibus bonis operibus delinquamus.
MON. Ita quoque confiteri est peccare. *MIL.* Etiam, sed ab illo delicto facilẽ
cauero. *MON.* Proh Deum immortalem, quò miseræ animæ seducuntur. Tã
est manifestus error, vt tædeat me à proposito sermone discedere. Priusquã
veniret Lutherus, tum ne confitebaris? *MI.* Imò confitebar. *MONA.* Propo-
situm ne te emendandi habebas? *MIL ES.* Facilẽ cogitare potes, quomodo
me emendare voluerim. Sciebam occasiones me fugere nolle, & eos, qui ad
peccatum me inducebant relinquere non facilẽ posse: idẽ cogitationes hu-
iusmodi, siue de corrigenda, siue non corrigenda vita negligebam, & presby-
tero tamen, quicquid sciebam, dicebam, tam mirifica facinora, vt tum fie-
ret, tum interdum subrideret. *MONA C.* Succensere mihi ob ea quæ dicam,
non debes. Nam iam ante ex tuis ipsius verbis de adulterio te suspectum
habeo. *MI.* Hoc ego non dixi, sed multos me nothos, & plures, quàm ipse sci-
am, & nullos legitimos filios habere fassus sum. *MO.* Falsus vel non falsus fu-
aris, fama est de te publi: a in decem vel duodecim pagis. *MIL.* Quid hinc
vis